

3x3 perspektiver om:

Antipalestinsk rasisme

● **“Den antipalestinske rasismen handler om en vedvarende dehumanisering som gjør palestinernes liv og erfaringer mindre verdt.”**

Siden 1983 har Antirasistisk Senter arbeidet med å dokumentere, analysere og bekjempe ulike former for rasisme i Norge. Likevel har en bestemt form for rasisme i liten grad vært undersøkt systematisk: den antipalestinske rasismen. Den handler ikke bare om fordommer og stereotypier, men også om en vedvarende dehumanisering som gjør palestinernes liv og erfaringer mindre verdt. Gjennom språk- og bildebruk framstilles palestinere som noe fremmed og fjernt, noe som skaper avstand og gjør uretten lettere å overse. Nå er det på høy tid at vi setter søkelys på dette systematisk. Dette er en rasisme som rammer palestinere og personer som oppfattes å ha tilknytning til den palestinske saken, og som både kommer til uttrykk i offentlig debatt, i institusjoner og i hverdagslivet.

De siste årene har temaet blitt enda mer aktuelt. Vi ser at hatet mot palestinere og de som uttrykker solidaritet med dem har vokst, samtidig som språk og begreper for å beskrive og gjenkjenne denne formen for rasisme ofte mangler. Mange oppfatter antipalestinsk rasisme som legitim politisk uenighet, når det i realiteten handler om systematisk mistenkeliggjøring, nedvurdering og diskriminering. Denne blindsonen gjør at antipalestinsk rasisme ofte blir usynlig, både for dem som rammes og for samfunnet som helhet.

Med denne rapporten ønsker Antirasistisk Senter å bidra til å bryte ned den usynligheten. Vi vil synliggjøre at antipalestinsk rasisme ikke er en ny erfaring, men et mønster som har fått fornyet styrke i lys av dagens situasjon. Rapporten gir forklaringer, løfter fram personlige erfaringer og dokumenterer konkrete saker for å gjøre denne formen for rasisme gjenkjennbar.

Rapporten bygger på tre metodiske grep som gir: tre redegjørelser for hva antipalestinsk rasisme er, tre perspektiver på hvordan den kommer til uttrykk og hvilke institusjoner som forvalter definisjonsmakten over hvordan palestinske liv omtales og oppfattes, samt intervjuer med tre personer som selv er utsatt. Selv om formatet er begrenset, er analysene grundige og gir avklarende innsikt i et lite utforsket felt.

Vårt mål er å gi både beslutningstakere, institusjoner og sivilsamfunn et tydeligere språk og et sterkere kunnskapsgrunnlag, slik at antipalestinsk rasisme kan bekjempes på linje med annen rasisme og diskriminering.

**Umar Ashraf – Daglig leder,
Antirasistisk Senter**

Innhold

Del 1

Politisk bakteppe: Antipalestinsk rasisme

1.1	Kolonialisme, historiske røtter og islamofobi	s. 10
1.2	Vestlige stater og institusjoners rolle	s. 14
1.3	Angrep på identitet, kultur og eksistens	s. 15

Del 2

Antipalestinsk rasisme i Norge: Tre typer caser

2.1	Antipalestinsk rasisme i mediene: Normalisering, dobbeltstandarder og marginalisering	s. 18
2.2	Trakassering, politisk delegitimering og sanksjonering av Palestina-aktivister	s. 34
2.3	Sosial eksklusjon, begrenset ytringsfrihet og rasisme mot enkeltpersoner	s. 42

Del 3

Norskpalestinske stemmer

3.1	Intervju med Rania Iraki	s. 48
3.2	Intervju med Mustafa Jayyousi	s. 52
3.3	Intervju med Gada Azam	s. 56

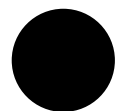
Politisk bakteppe: Antipalestinsk rasisme

Dette kapitlet viser kort og konkret hvordan antipalestinsk rasisme må forstås i et større politisk og historisk perspektiv. Vi følger hovedlinjene fra kolonialisme og stormaktsinteresser, gjennom ideologier som islamofobi og delegitimering, til vestlige staters og institusjoners aktive og passive medvirkning i dag. Samtidig ser vi hvordan denne rasismen angriper palestinsk identitet og kultur, men også hvordan motstand og solidaritet kan åpne for endring. Målet er å tydeliggjøre at antipalestinsk rasisme ikke bare rammer palestinere individuelt, men er en strukturert og globalt forankret form for undertrykkelse som angår hele det internasjonale samfunnet.

Del 1

Kolonialisme, historiske røtter og islamofobi

Vår definisjon av antipalestinsk rasisme bygger på den brukt av Arab Canadian Lawyers Association i deres rapport om temaet fra 2022ⁱ:

«Antipalestinsk rasisme er en form for antiarabisk rasisme som forsøker å tie, ekskludere, usynliggjøre, stereotypisere, ærekrenke eller dehumanisere palestinere eller deres fortellinger. Antipalestinsk rasisme tar ulike former, blant annet: å fornekte Nakba og å rettferdiggjøre vold mot palestinere; å nekte å anerkjenne palestinere som et urfolk med en kollektiv identitet, tilhørighet og rettigheter i forhold til det okkuperte og historiske Palestina; å viske ut palestinernes menneskerettigheter og deres likeverd; å ekskludere – eller å presse andre til å ekskludere – palestinske perspektiver, palestinere og deres allierte; samt å ærekrenke palestinere og deres allierte med påstander som at de er iboende antisemittiske, en terrortrussel eller sympatisør av terror, eller at de står imot demokratiske verdier.» (Egen oversettelse).

Rasismen mot palestinere har dype historiske røtter i kolonialismen. Vestlige forestillinger om «Østen» har blitt brukt for å legitimere kontroll og undertrykkelse, der lokalbefolkningens rettigheter ble nedvurdert (Said, 1978).ⁱⁱ Under det britiske mandatet ble det sionistiske prosjektet prioritert fremfor palestinerne, og kolonimaktene la dermed grunnlaget for en etnonasjonalistisk statsdannelse.

Opprettelsen av Israel ble støttet av stormaktene samtidig som kolonikriger pågikk i Asia og Afrika, ofte preget av folkemord og undertrykkelse (Khalidi, 2006 & 2020).ⁱⁱⁱ Denne koloniale logikken har vedvart, og dagens apartheidregime bygger på forestillingen om palestinere som «en undergruppe» (Massad, 2006 & 2009).^{iv}

USA tok over rollen som Vestens verdenspoliti etter andre verdenskrig og integrerte Israel i sin geopolitiske strategi under den kalde krigen (Sohns, 2017)^v. Flere arabiske stater har av økonomiske og sikkerhetspolitiske grunner, stilltiende akseptert Israels undertrykkelse av palestinerne, til tross for retorisk støtte til Palestina (Kamel, 2015)^{vi}.

Antipalestinsk rasisme skiller seg fra generell islamofobi. Islamofobi retter seg mot personer på grunn av deres religiøse tro, mens antipalestinsk rasisme rammer mennesker på grunn av palestinsk identitet, kulturarv eller støtte til frigjøringskampen (Bangstad, 2014).^{vii}

Selv om palestinere er både kristne, muslimer, jøder og sekulære, rammes de alle av vestlige narrativ som demoniserer motstand mot okkupasjon som islamistisk trussel. «Krigen mot terror» har ytterligere bidratt til å fremstille palestinere som en global islamsk trussel. Gaza framstilles som styrt av terrorister som må knuses, mens sivile tap bagatelliseres (Bayoumi, 2010).^{viii}

Vestlige stater projiserer ofte sitt historiske ansvar for antisemittisme over på palestinerne. Anklagelser om antisemittisme brukes for å kneble kritikk av Israel (Anidjar, 2003). Dette rammer palestinere på bakgrunn av etnisk og nasjonal identitet, uavhengig av religion. understreker at dette fratar palestinerne legitimitet, samtidig som europeiske land og USA kan fraskrive seg ansvar for tidligere jødeforfølgelser (Massad, 2006 & 2009).

I Norge og Europa støtter ytre høyre Israel som en «frontlinje mot islam». Bayoumi (2010) og Mahmood (2016) beskriver hvordan Israel fremstilles som et eksempel på «det gode», innenfor et narrativ om en judeo-kristen sivilisasjon i kampen mot islam. I praksis betyr dette at vestlige islamofobiske strukturer understøttes av støtte til Israel.^x

1.2

Vestlige stater og institusjoners rolle

I Norge har støtten til Israel vært preget av både skyldfølelse etter Holocaust og strategisk lojalitet til USA. Norske politikere omtaler ofte Israel som «Midtøstens eneste demokrati», samtidig som okkupasjon og folkerettsbrudd ignoreres. Dette reflekteres i mediedekning som bagatelliserer palestinsk lidelse og i politiets overvåking av palestinavenner.

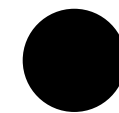

HL-senteret og institusjonell svikt

HL-senteret har et mandat til å bekjempe rasisme, men har i liten grad rettet søkelys mot antipalestinsk rasisme. Amos Goldberg (2023) omtaler senterets stillhet som moralsk uforsvarlig^{xi}, mens Farhan Shah et al. (2023) beskriver HL-senterets «tafatte holdning»^{xii}. Morten Strøksnes (2023) peker på at senteret svikter sitt samfunnsansvar ved ikke å bruke sitt mandat til å tydeliggjøre Israels overgrep.^{xiii}

Et undervisningsopplegg om Israel–Palestina, som ble kritisert for å trivialisere etnisk rensing, ble til slutt trukket tilbake. Dette illustrerer hvordan institusjonell passivitet bidrar til å frikjenne Israel for ansvar.

I nylig tid ser vi også hvordan Norge har bidratt til å opprettholde okkupasjon og krig i Gaza og på Vestbredden, både økonomisk og gjennom militære bidrag. Oljefondet er tungt investert i selskaper som bygger bosetninger og leverer overvåkingsteknologi brukt mot palestinere. Til tross for et etisk regelverk dokumenteres investeringer i selskaper som tjener på folkerettsbrudd. Norge har også bidratt indirekte til krigføring via eksport av våpenkomponenter gjennom tredjeland.

1.3

Angrep på identitet, kultur og eksistens

Israels politikk innebærer systematisk utslettelse av palestinsk identitet og kultur. Bosetningspolitikk, ødeleggelse av hjem, kriminalisering av organisasjoner og angrep på utdanningsinstitusjoner er forsøk på å eliminere palestinsk nasjonal bevissthet.

I Gaza har biblioteker, universiteter og kulturminner blitt bombet. På Vestbredden ekspanderer bosetningene og Øst-Jerusalem under Israels kontroll, inkludert angrep på Al-Aqsa-moskeen og kristne helligdommer. Ilan Pappé (2006) beskriver dette som en moderne videreføring av rasismen som historisk har sett palestinere som «ikke-folk».^{xiv}

Verdenssamfunnets passivitet gjør utryddelsespolitikken mulig, og stormakters støtte gjør Israels forbrytelser til Vestens ansvar også.

Historien viser at apartheidregimer ikke kan bestå uten internasjonal støtte. Frigjøring krever internasjonal bevisstgjøring og mobilisering nedenfra (Said, 1979).^{xv}

I Norge har folkebevegelser allerede presset frem konkrete endringer: landet har anerkjent Palestina som stat, og LO vedtok på kongressen i 2025 en full boikott av Israel dersom folkemordet ikke opphører. Dette viser at bred mobilisering kan skape reell politisk endring og utfordre antipalestinsk rasisme.

Terminologiopplæring:

Sionisme er en nasjonalistisk bevegelse som oppstod for å etablere en jødisk stat i Palestina, og som har ført til opprettelsen av Israel og samtidig til fordrivelse og undertrykkelse av palestinerne.

Antipalestinsk rasisme i Norge: Tre typer caser

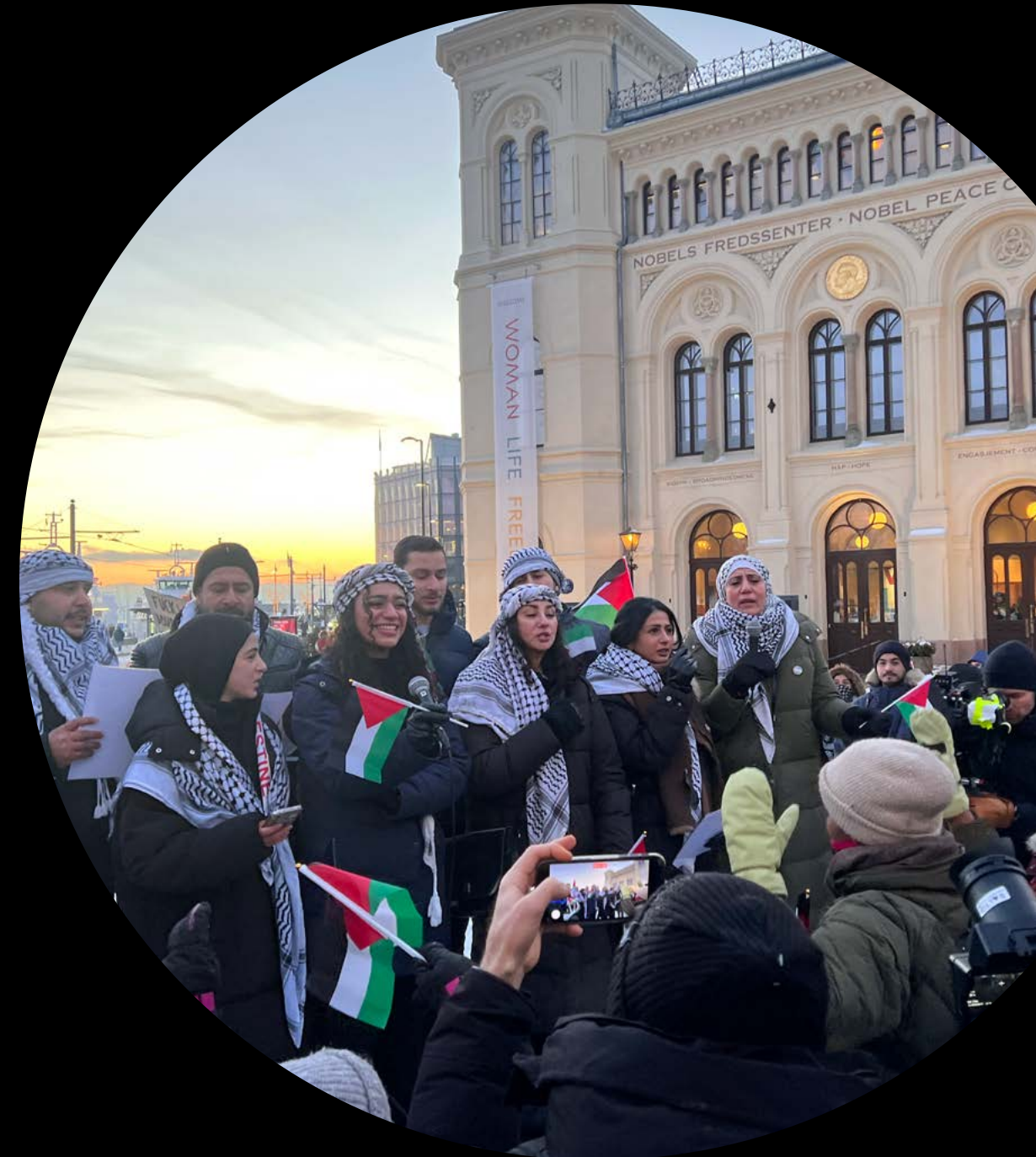
Antipalestinsk rasisme viser seg i en rekke ulike former i det norske samfunnet – fra fremstillingen i mediene, til juridiske sanksjoner, politisk delegitimering og trakassering av aktivister og sosial ekskludering av norsk-palestinere. Denne delen av rapporten presenterer tre ulike typer caser som til sammen illustrerer hvordan slike former for rasisme skjer i praksis.

De tre ulike typene caser henger tett sammen og skaper et samspill som underbygger og forsterker antipalestinsk rasisme – som finnes selv i samfunn der den propalestinske støtten er stor, som det norske. Når medier gir plass til ekstreme proisraelske perspektiver og ikke er bevisste hvordan de fremstiller palestinske stemmer, bidrar det ikke bare til en skjev fremstilling av konflikten – det legger også grunnlaget for en retorikk og en virkelighetsforståelse som dehumaniserer palestinere. Denne fremstillingen smelter ofte sammen med allerede eksisterende muslim- fiendtlige holdninger, ettersom palestinere ofte antas å være muslimer.

Resultatet er en offentlighet der skepsis og mistenkeliggjøring av palestinske stemmer fremstår som legitimt. Dette påvirker hvordan propalestinske aktivister blir møtt: De blir ikke bare motsagt, men også latterliggjort, trakassert eller møtt med sanksjoner og uforholdsmessige krav til lojalitet, balanse og «saklighet». I forlengelsen av dette normaliseres også mer individrettet hets, rasisme og trusler – noe som rammer både palestinere og personer som oppfattes å støtte Palestina, og som bidrar til å presse palestinske erfaringer og perspektiver ytterligere ut av det offentlige rommet.

Del 2

Foto: Zara Hussain

2.1

Antipalestinsk rasisme i mediene: Normalisering, dobbeltstandarder og marginalisering

Mediedekningen generelt

Vestlige mediers dekning av krigen i Gaza og den pågående okkupasjonen har vært preget av systematisk språklig og tematisk skjevhet. Palestinske stemmer og lidelser nedtones, mens israelske narrativer løftes frem gjennom språkbruk, kildevalg og fravær av historisk kontekst. Israelske ofre humaniseres gjennom personlige historier, mens palestinske dødsfall reduseres til tall. Ubekreftede påstander fra israelske myndigheter videreformidles ukritisk, mens palestinske kilder møtes med skepsis. Denne ubalansen forsterker islamofobe og antipalestinske stereotyper og gir en ensidig fremstilling av konflikten.^{xvi}

VG har i en egen gjennomgang funnet at et flertall av deres artikler hadde et palestinsk perspektiv.^{xvii} Dette er ikke overraskende gitt at det er palestinerne som utsettes for okkupasjon og folkemord^{xviii}, og rimer sannsynligvis med andre norske mediers dekning. Likevel er det avgjørende hvordan palestinere omtales, hvilke saker som dekkes og på hvilken måte. Marginalisering kan eksistere parallelt med tilsynelatende representasjon.

Ofte skjuler dekningen også de strukturelle årsakene – okkupasjon, apartheid og fordrivelse – som ligger til grunn for dagens vold. Palestinere fremstilles ofte som ansvarlige for egen lidelse ved at de presses til å «fordømme Hamas» før deres egne tap anerkjennes, mens israelske stemmer gis rom for empati og refleksjon. Resultatet er en mediediskurs som bidrar til avhumanisering og svekker publikums forståelse av konflikten, samtidig som den gjør det vanskeligere å stille Israel til ansvar for grove brudd på folkeretten.

Et gjennomgående trekk i mediene er hvordan israelere – enten de er gisler, studenter, bosettere eller soldater – presenteres med navn, alder, biografi og ansikt, mens palestinere ofte fremstilles anonymt og kollektivt: som familier i matkøer, pasienter i utbombede sykehuskorridorer eller lik i massegraver.^{xix} Situasjonen er som regel «desperat», og avstanden til norske lesere øker.

Israel: – Fire gisler reddet ut fra Gaza i live

210 palestinere drept i angrep i det sentrale Gaza, ifølge helsemyndighetene

Familien Gamzo. Mor Einat, far Aharon og ... [Vis mer](#)

– Optimistisk

Fordrevet fra Nord-Israel: – Forferdelig at en krig gjør meg optimistisk

Rundt 60.000 israelere har flyktet fra Hizbollahs angrep. Einat Gamzo mener en fullskala krig er nødvendig for å få dra hjem igjen.

SAVN: Einat og Aharon Gamzo er vant til natur og dyreliv. Nå bor de i en blokkjungle i en drabantby utenfor Tel Aviv.

FOTO: KSENIA NOVIKOVA / NRK

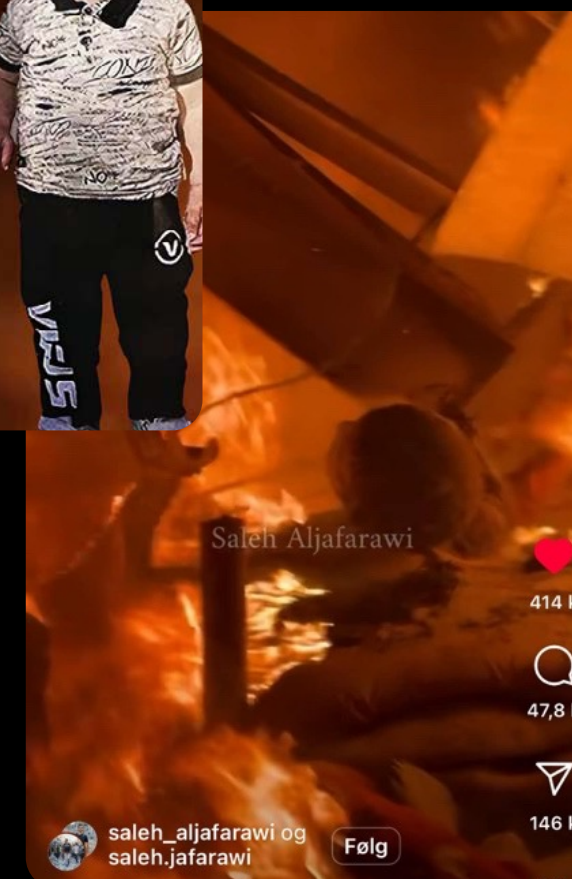
nrk.no

Faksimile fra Dagsavisen, 08.06.2024.
Faksimiler fra NRK, 14.10.2024.^{xx}

Samme dag som NRK publiserte saken om en israelsk familie som uttalte at «krigen gjorde dem optimistiske» (se bilder ovenfor), illustrert som en «hjemme hos-reportasje», ble Shaʿban al-Dalou (19) brent levende, i en sykeseng, i en flyktningleir, etter et israelsk angrep i Gaza. (se bilde nedenfor).

Skjermdump av video sirkulert i sosiale medier/Instagram, av @saleh_aljafarawi. 14.10.2024. Skjermdump av Instagram-innlegg av @middleeastmatters, @ahmedeldin og @nouraerakat. 05.06.2024^{xx}

Et annet illustrerende eksempel er saken med bildet av et lite, navnløst barn som hadde fått hodet revet av i et israelsk angrep. Bildene av en fortvilt far som løftet det lille barnet mot himmelen gikk verden rundt på kort tid. Bildet nedenfor til høyre fremhever det faktum at barnet hadde et navn og at han for bare kort tid siden var en helt vanlig smårolling. Han het Ahmed Al-Najjar og han ble bare 18 måneder gammel.

Faksimile fra VG, 26.12.2024.^{xv} På tross av inntrykket artikkelen/overskriften gir er det ikke kulden som dreper spedbarn på Gaza-stripen, men at Israel har kuttet strømmen.

Forskjeller i språkbruk forsterker dette. Israelere blir «drept», «henrettet» eller «torturert», mens palestinere «dør» - ofte anonymt og statistisk.^{xxii} Israelske liv fremstår som sørgbare, mens palestinske dødsfall fremstilles som naturkatastrofer vi «bare blir vant til». Denne logikken kom tydelig frem da CNN omtalte fem år gamle Hind Rajab, drept av israelske styrker, som en «ung kvinne»^{xxiii}, mens israelske soldater på oppdrag omtales som «ungdommer».^{xxiv} Slike forskyvninger avhumaniserer palestinere og estetiserer israelske tap.

Okkupasjonsmaktens fengsling av palestinere, inkludert tusenvis av mindreårige og ofte uten lov og dom og gjennom flere år, omtales sjelden som en folkerettsstridig praksis – i sterk kontrast til den massive dekningen av Hamas' israelske gisler. Folkeretten er tydelig på at en okkupasjonsmakt ikke kan ta politiske fanger, men dette faktum forblir ofte underkommunisert.^{xxvi}

Språkvalgene i dekningen av Gaza står i sterk kontrast til omtalen av Russlands krig mot Ukraina. Ukrainernes motstand fremheves som legitim og heltemodig, mens palestinsk motstand konsekvent mistenkeliggjøres og reduseres til «terror». Russiske angrep omtales gjerne som «krigsforbrytelser», mens israelske angrep på sivile beskrives som bombardement av « Hamas-mål ».

Hamas: Flere hundre drept i israelske luftangrep mot sykehus og skole i Gaza

Hamas hevder at flere hundre er drept i israelske luftangrep mot sykehus og mot en skole i Gaza.

Helle Fjellidalen
Journalist

Adrianne Flebo
Journalist

Publisert 17. okt. 2023 kl. 19:43
Oppdatert 19. okt. 2023 kl. 20:01

Angrep mot sykehus i Mariupol : – En avskyelig krigsforbrytelse

Bare ruiner står igjen etter at russiske raketter traff barnesykhuet i den ukrainske byen Mariupol. 17 mennesker ble skadet i angrepet og tre er døde.

Mathilde Moe Kauoano
Journalist

Publisert 9. mars 2022 kl. 23:49
Oppdatert 10. mars 2022 kl. 20:59

Artikkelen er flere år gammel.

nrk.no

Israel har angripe Hamas-mål inne i Gaza

Faksimile fra NRK, 18.03.2025.

I tillegg har norske medier videreformidlet grove, udokumenterte påstander fra israelske kilder – som historien om «40 halshogde spedbarn» og påstander om omfattende systematisk seksualisert vold – uten uavhengig verifisering.^{xxvii} Selv etter at påstandene ble avslørt som grunnløse, hadde de bidratt til å legitimere Israels angrep.

Aftenpostens forside 8. desember 2023.

Denne skjevheten gjenspeiles også i internasjonale medier. I BBC har over hundre ansatte varslet om et klima som presser journalister til å produsere innhold i tråd med israelske narrativ.^{xxviii} Norske medier er ikke unntatt: systematisk vold fra israelske bosettere på Vestbredden dekkes sjelden, selv om hendelsene dokumenteres av FN og organisasjoner som B'Tselem.^{xxix} Dette kan tyde på at visse former for vold mot palestinere har blitt så normalisert at de ikke lenger anses som journalistisk relevante.

Denne typen journalistikk undergraver medienes troverdighet og bidrar til et offentlig rom der palestinere fratas både retten til å bli anerkjent som ofre og retten til legitim motstand.

● Ekstreme stemmer gis legitimitet

Et annet trekk ved norsk offentlighet er hvordan enkeltaktører med et ekstremt skjevt narrativ gis vedvarende tilgang til medieplattformer. I denne sammenheng skiller Ervin Kohn seg ut, i tillegg til aktører som representerer mediene selv, som vi analyserer senere i denne rapporten.

Kohn har i en årrekke vært en av de mest synlige jødiske stemmene i norsk offentlighet. I hovedsak som tidligere forstander i Det Mosaiske Trossamfund (DMT), men også som tidligere nestleder i Antirasistisk Senter. Hans rolle som brobygger, antirasist og dialogaktør har gitt ham høy tillit. Nettopp derfor vekker hans senere uttalelser om konflikten stor oppmerksomhet – og bekymring.

Det er på sin plass med en disclaimer. Antirasistisk Senter er for ytringsfrihet. Samtidig har vi, og også vår tidligere nestleder (!), vært opptatt av at ytringsfriheten ikke er absolutt, og at man ikke er forpliktet til å gi ekstreme synspunkter spalteplass. Kohn representerer en enøyd analyse, som også delegitimerer aktører som FN, International Court of Justice (ICJ) og den internasjonale straffedomstolen (ICC). At våre viktigste internasjonale institusjoner undergraves slik i møte med de mest alvorlige formene for statlige overgrep og forbrytelser, krever at mediene er på vakt.

Ikke minst handler dette om den moderne forståelsen av begrepet «antisemittisme», og hva som legges i dette. Kohn og DMT har lenge vært en aktiv pådriver i å befeste det som er kjent som IHRA-definisjonen av antisemittisme, som innlemmer kritikk av Israel som antisemittisk.^{xxx} Eller «demonisering av Israel», som Kohn nokså ullent omtaler det som.

Det er ikke alle forunt å få kronikker på trykk i Norges største aviser, særlig ikke når motstridende synspunkter ikke gis tilsvarende plass. Kohn har vært en av få jødiske stemmer i den norske debatten, og han har tidligere spilt en viktig rolle. Slik han fremstår i dag kan han imidlertid bidra til å overdøve og stilne andre jødiske stemmer, og således bidra til et feilaktig bilde av kompleksiteten i hva norske jøder mener om Israel og deres handlinger i Gaza og mot palestinere.

Kohn behandles fortsatt i norske medier som en av de fremste representantene for det jødiske samfunnet i Norge, på tross av at han ikke lenger har rollen som forstander i DMT. Samtidig har han ikke bare blitt «gitt en mikrofon». I NRK-programmet «Yama utfordrer» ble Kohn utfordret av journalist og programleder Yama Wolasmal med spørsmål om Israels okkupasjon, blokade, bosetninger og bruk av vold.^{xxxii} Kohn svarte med å avvise Amnesty International, FN og Den internasjonale straffedomstolen som antisemittiske og illegitime aktører. Dette representerer ikke bare et dramatisk brudd med den tidligere veldig dialogorienterte posisjonen hans, men mange seere opplevde Kohns retorikk som direkte radikaliserende og faktaresistent.^{xxxiii}

Slike utsagn må ikke forstås som isolerte meninger, men som bidrag til en bredere internasjonal kampanje for å delegitimere dokumentasjon av israelske krigsforbrytelser. Når FN og internasjonale menneskerettighetsorganisasjoner stemples som antisemittiske, skapes et rom der enhver kritikk av Israel effektivt demoniseres – uavhengig av den faglige og juridiske substansen i kritikken.

Faksimile fra Aftenposten, 09.11.2024.

Det er viktig å understreke at Wolasmal – selv en profilert og bredt respektert utenriksjournalist – ble anklaget for antisemittisme i enkelte miljøer for sin tidvis harde intervju-stil. Dette demonstrerer hvordan ytringsrommet rundt Israels okkupasjon av og krig mot Palestina også er ekstremt snevert, og at selv det å stille kritiske spørsmål ved Israels politikk, og støtte til den, kan tolkes som fiendtlig og antisemittisk. Når slike anklager brukes mot en erfaren journalist i landets største nyhetskanal, viser det at ekstremisme ikke bare formidles i sosiale medier eller marginale miljøer – den er i dag institusjonalisert i deler av norsk offentlighet.

De største norske mediehusene og deres ansatte legitimerer skjev og antipalestinsk journalistikk

Aftenposten

Aftenposten, en av Norges mest innflytelsesrike aviser, har flere ganger fått kritikk for å vektlegge israelske narrativer og for å ignorere dokumenterte menneskerettighetsbrudd.^{xxxiii} Gjennom sine lederartikler og nyhetsvinklinger bidrar Aftenposten til en hvitvasking av Israels politikk og militæroperasjoner, samt til å ignorere palestinsk lidelse.

Et eksempel er lederartikkelen «Norge må snakke mer, ikke mindre, med Israel» hvor redaksjonen unnlater helt å nevne Israels folkerettsbrudd, og fremstiller dialog som løsningen – uten å problematisere asymmetrien i konflikten.^{xxxiv} I praksis utviskes dermed realitetene av okkupasjon og apartheid.

Et annet talende eksempel på Aftenpostens redaksjonelle linje finner vi i kronikken «Det vi ikke snakker om når vi snakker om Gaza».^{xxxv} Her ytrer mediekritiker og Aftenposten-tilknyttede Anki Gerhardsen ubehag over det hun oppfatter som et sterkt sosialt press fra propalestinske stemmer i offentligheten. Hun etterlyser retten til «nøytralitet» og stiller spørsmål ved at kjente personer, influensere og aktivister krever tydelig stillingstaking til Israels krigføring i Gaza. Kronikken problematiserer ikke folkemordanklagene eller de systematiske overgrepene som ligger til grunn for aktivismen, men fokuserer i stedet på hvordan krav om solidaritet oppleves som sosialt ubehagelig for dem som helst vil forholde seg stille.

At disse perspektivene ytres av innflytelsesrike samfunnsdebattanter og medarbeidere i en av Norges mest toneangivende aviser trenger ikke være tilfeldig. Det kan forstås som et uttrykk for en redaksjonell og politisk tilbøyelighet der propalestinsk aktivisme ikke forstås som en reaksjon på strukturell vold og folkerettsbrudd, men som ideologisk konformitet og sosial tvang. Den underliggende sympatien ligger ikke hos de undertrykte, men hos dem som føler seg presset til å velge side.

I praksis fremstilles kravet om å ytre seg mot okkupasjon og folkemord som et brudd med ytringsfrihet og pluralisme – snarere enn som en del av den demokratiske samtalen. Det som burde vært en redaksjonell plattform for å avdekke makt og overgrep, blir i stedet brukt til å advare mot aktivisme og delegitimere folkelig engasjement. Dette rimer med Aftenpostens overordnede dekning, som i stor grad har nedtonet Israels ansvar og konsekvent marginalisert palestinske stemmer.

Aftenposten fikk også sterk kritikk for en reklameplakat som brukte bilder fra Gaza på en måte mange opplevde som uetisk og nedverdiggende. Kampanjen ble omtalt som dehumaniserende fordi den reduserte palestinsk lidelse til et virkemiddel for å selge aviser, uten å anerkjenne menneskene bak bildene. Saken illustrerer hvordan palestinere ikke bare usynliggjøres i mediedekningen, men også risikerer å bli brukt som dekor eller sjokkeffekt i kommersiell kommunikasjon. Dette bidrar til å forsterke en offentlighet der palestinske liv fremstår som mindre verdt og fratas sin menneskelige og politiske kontekst.^{xxxvi}

Et siste eksempel er avisens dekning (eller manglende dekning) av de enorme demonstrasjonene i Norge til støtte for Palestina. Selv når over 10 000 mennesker deltar i fredelige markeringer – tall som overgår tidligere protester i nyere norsk historie – nevnes de knapt. Dette bidrar til en systematisk marginalisering av propalestinske stemmer og folkelig engasjement.

VG og Hanne Skartveit

VG er Norges største avis, og politisk redaktør Hanne Skartveit er en av landets mest profilerte kommentatorer. I sine mange innlegg har hun framstilt propalestinsk aktivisme som ensidig og uempatisk, samtidig som hun unnlater å nevne Israels blokade av Gaza, krigsforbrytelser eller dødelige angrep på sivile mål.

Skartveit skrev i 2025 et innlegg som fordømte boikott av Israel i forbindelse med Eurovision, samme dag som over 40 palestinere – inkludert journalister, sykehusansatte og barn – ble drept i israelske angrep. Fraværet av sympati eller kritisk refleksjon i kommentaren ble møtt med sterke reaksjoner.^{xxxvii}

Flere, deriblant aktivist og samfunnsdebattant og influenser Jørgen Berg Pedersen (2024) oppfatter at Skartveit ikke bare unnlater å kritisere Israel – men at hun også bidrar til å aktivt bygge ned støtten til propalestinske perspektiver gjennom å mistenkeliggjøre deres motiver og moral. Dermed legitimerer hun – og VG som institusjon – en mediestruktur som tolererer, og til dels forsterker, antipalestinsk rasisme.^{xxxviii}

Hanne Skartveits dekning av krigen i Gaza, slik den fremkommer i hennes kommentarer i VG fra oktober 2023 til midten av 2025^{xxxix}, utgjør et bemerkelsesverdig eksempel på hvordan antipalestinsk rasisme kan operere på redaksjonelt og ideologisk nivå – selv i tekster som fremstår som moderate og reflekterte.

Analysen på neste side bygger på gjennomgang av 26 kommentarer (!) publisert i VG.

1. Systematisk tendens: Israel forstås, Palestina fordømmes

Skartveits artikler kjennetegnes av et mønster der israelsk vold forklares som nødvendighet og selvforsvar, mens palestinsk vold (og noen ganger bare palestinsk tilstedeværelse) fremstilles som patologisk, ideologisk og uansvarlig. Israel får nyanser, Palestina får dom. For eksempel er israelske militære valg «umulige» eller «tvangsmessige», mens Hamas' handlinger omtales som «bestialske» eller uttrykk for «fanatisme». Israels overgrep fremstår som en slags tvunget moral – palestinernes som moralsk oppløsning.

Dette diskursive rammeverket gir Israel en implisitt straffrihet i den moralske offentligheten. Det finnes ingen refleksjon over hva som produserer palestinsk motstand: ingen okkupasjon, ingen blokade og ingen apartheid. Palestinernes vold tolkes uten historie, Israels vold tolkes gjennom historie og sikkerhet.

2. Paternalisme og fratakelse av politisk subjektivitet

Flere kommentarer viser en form for paternalistisk empati for palestinerne: de fremstilles som passive, hjelpeløse, sviktet av sine ledere, misbrukt av Hamas, uten ansvar for egen framtid. Dette gjelder f.eks. kommentarene «Palestinerne er sviktet av alle», «Det finnes håp for Palestina» og «Bittelitt nærmere en tostatsløsning».

Denne paternalismen innebærer i praksis en depolitisering av den palestinske motstanden. Når palestinere ikke får fremstå som rasjonelle aktører med strategisk kamp for rettigheter og frigjøring, blir også deres rett til motstand diskreditert. Dette har klare koloniale konnotasjoner: palestinerne reduseres til barn eller ofre, men aldri som fullverdige aktører med legitime krav.

3. Antisemittisme brukt som avsporing

I flere tekster – særlig de som omhandler boikott – advarer Skartveit mot en «moralisk indignasjon» som kan ha «antisemittiske overtoner». Uten å si det eksplisitt, så antydes det at kritikere av Israel risikerer å reproducere antisemittiske holdninger.

Denne strategien bidrar til å mistenkeliggjøre palestinasolidaritet og skaper et klima hvor den antirasistiske bevegelsen tvinges til å bevise sin renhet før den får kritisere Israel. Det undergraver ikke bare rommet for kritikk av israelsk politikk, men dekonstruerer også palestinernes rett til solidaritet.

4. Fravær av kolonial historie og rasistisk ideologi

Ingen av kommentarene refererer til Israels koloniale etablering, etnisk rensing i 1948, pågående okkupasjon, apartheid-system eller rasediskriminerende lover. Det finnes heller ingen henvisning til hvordan sionismen som politisk ideologi har produsert et ekskluderende, etnokratisk statsprosjekt. Dermed naturaliseres Israels eksistens og territoriale krav – som en stat i «selvforsvar» – mens palestinsk krav på land og rettigheter fremstår som forstyrrende.

Dette fraværet av kontekst er i seg selv ideologisk: Det usynliggjør kolonimakten og fremmer en forståelse av konflikten som enten religiøs, sikkerhetspolitisk eller kulturell – men aldri strukturelt rasistisk.

5. Et moralsk hierarki

Gjennom hele kommentarkorpuset etableres et moralsk hierarki: jødiske og israelske liv omtales med patos, varme og nærhet. Palestinske liv omtales sjelden konkret, og når de nevnes, skjer det ofte i generelle vendinger. Gislene har navn og ansikter, de drepte barna har statistikk og stillhet. I «Bilder av gislene i Gaza herjes med» er det gislenes menneskelighet som synliggjøres – ikke de over 15 000 drepte palestinske barna.

Oppsummering:

Skartveits samlede journalistiske praksis rundt Gaza-krigen inngår i et bredere medieklima hvor antipalestinsk rasisme artikuleres gjennom:

- Retorisk asymmetri mellom partene
- Psykologisering og paternalisme mot palestinere
- Politiske unntak for Israel
- Bruk av antisemittisme som retorisk skjold
- Historieløshet og ignorering av kolonial vold

I sum fungerer Skartveits kommentarjournalistikk som en normalisering av israelsk vold, og som en delegitimering av palestinsk motstand og tilstedeværelse – pakket inn i et liberalt, demokratisk språk som gjør den desto mer effektiv og farlig.

NRK

NRK som rikskringkaster har et særlig ansvar, men også denne redaksjonen anvender språk og vinkling som bidrar til å tilsløre alvorlige folkerettsbrudd.

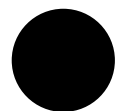
Utenriksredaktør Sigurd Falkenberg Mikkelsen skrev for eksempel i februar 2025 at “dette er en pause i konflikten mellom to fiender”^{x1} – en formulering som plasserer den israelske okkupasjonsmakten og den okkuperte palestinske befolkningen på samme moralske og politiske nivå. Slik språkbruk som angir Israel og Palestina som to like størrelser, usynliggjør realiteter som okkupasjon, apartheid og asymmetrisk militærmakt. Dette er ikke nivået en bør kunne forvente av en tung aktør som NRK.

Oppsummering

Den norske medieoffentligheten spiller en sentral rolle i hvordan konflikten mellom Israel og Palestina forstås. Når journalistiske språkvalg, tematiske prioriteringer og redaksjonelle avgjørelser gjennomgående fremmer israelske narrativer og marginaliserer palestinske stemmer, bidrar mediene ikke bare til feilinformasjon – de forsterker strukturell antipalestinsk rasisme.

Ved å gi plattform til aktører som bagatelliserer folkerettsbrudd, ignorere propalestinske mobiliseringer, og spre udokumenterte anklager mot kritikere, svekker norske medier sin egen integritet og det offentlige ordskiftets troverdighet. En rettferdig og etisk mediedekning krever at man ikke bare rapporterer fakta – men også stiller de riktige spørsmålene, til de rette makthaverne. Særlig gjelder dette når mediedekningen ellers også er skjev.

2.2

Trakassering, politisk delegitimering og sanksjonering av Palestina-aktivister

Palestina-aktivisme i Norge har siden 7. oktober 2023 blitt møtt med både politisk og sosial motstand. Dette inkluderer fysisk vold, digital hets, trusler, politiske karakteristikk og i noen tilfeller rettslige reaksjoner. I tillegg kommer en delegitimering av propalestinsk engasjement i offentlig debatt, som samlet sett utgjør en underkommunisert, men systematisk sanksjonering av solidaritetsarbeid for Palestina. Slike reaksjoner bør forstås i sammenheng med rapportens overordnede tema: antipalestinsk rasisme i det norske samfunnet.

● Vold og trakassering mot demonstranter

Flere demonstranter og aktivister har blitt utsatt for fysisk vold og trakassering i forbindelse med propalestinske markeringer:

- Ahmed Alaridi ble slått og sparket foran Stortinget under en fredelig demonstrasjon. Gjerningspersonen ble dømt til over ett års ubetinget fengsel – et sjeldent rettslig utfall som synliggjør alvorlighetsgraden.^{x1i}
- I Stavanger ble en kvinne slått i hodet med en termos under en Palestina-markering. Hendelsen etterforskes som kroppskrenkelse.^{x1ii}
- Utenfor Norges Bank ble en kvinne slått ned under en demonstrasjon – saken etterforskes av politiet.^{x1iii}
- I Ballangen i Nordland ble en kvinne angrepet etter å ha ytret kritikk mot Israels krigføring i Gaza. Politiet etterforsker saken som hatkriminalitet. Saken ble imidlertid omtalt i VG samme dag som «blind vold» og uten å nevne Palestina-flagget og hatkrimaspektet.^{x1iv}
- I Sandnes ble en demonstrant påkjørt av en bil i forbindelse med et MIFF-arrangement. Politiet etterforsket hendelsen som forsettlig påkjørsel.^{x1v}
- I Oslo har en kvinne de siste månedene måttet tåle sterke reaksjoner og ubehagelige situasjoner daglig, og blitt både spyttet etter og skreket til, for å gå med et banner på ryggen der det står «FREE PALESTINE, BOYCOTT ISRAEL». Hun er selv norsk-palestiner og har familie i Palestina.^{x1vi}
- Etter NRKs Debatten i oktober 2023 mottok gjester som hadde ytret støtte til Palestina drapstrusler i sosiale medier. Politiet tok saken på alvor.^{x1vii}

● Hærverk og trusler

Gule sløyfer hengt opp der Run for Palestine sine løpemarkører var satt opp.
Foto: Run for Palestine

- Palestina-teltet utenfor Stortinget – et synlig symbol på kontinuerlig solidaritet med Gaza – har gjentatte ganger vært utsatt for hærverk, blant annet ødelagt inventar, nedrevne plakater og knuste lamper.^{x1viii}
- Ifølge Khrono ble det i 2024 også meldt om innbrudd og hærverk i Palestina-leiren ved NTNU i Trondheim. Flagg ble revet ned, en sovepose, mat, kjøkkenutstyr og en projektor ble stjålet. Noen dager senere ble strømledningen klippet over. Aktivister i Palestina-leiren ved NTNU tror det er snakk om politisk motivert hærverk.^{x1ix}
- En familie på Tøyen fikk sitt palestinske flagg tent på mens de sov, noe som ble opplevd som en voldstrussel og politianmeldt.
- Da organisasjonen «Run for Palestine» arrangerte solidaritetsløp i Oslo sentrum lørdag 13. september 2025, var flere løpemarkører og plakater på deler av ruten revet ned og erstattet med gule sløyfer, symbolet for å få frigitt Hamas' israelske gisler.¹

● Juridisk sanksjonering: Saken mot Listhaug-demonstrantene

I stadig flere land ser vi at støtte og solidaritet med Palestina møtes med politi og juridiske virkemidler, enten det gjelder begrensninger i retten til å demonstrere eller begrensninger i hva som tillates ytret under markeringer. For eksempel ble en tysk 22-åring dømt for å ha brukt slagordet «From the river to the sea, Palestine will be free», som «ble klassifisert som et Hamas-slagord. Dermed ble det ulovlig både på tysk og andre språk.»¹ⁱ

Et oppsiktsvekkende eksempel på rettslig reaksjon i norsk sammenheng kom i mars 2024, da tre kvinnelige aktivister fulgte etter Frp-leder Sylvi Listhaug i Oslo sentrum, mens de ropte slagord som «Frp, hør – barn i Gaza dør». Alle tre ble tiltalt for brudd på straffeloven §115 – «angrep på de høyeste statsorganers virksomhet» – med en strafferamme på ti års fengsel.¹ⁱⁱⁱ Selv om Oslo tingrett frikjente dem, anket statsadvokaten saken, og aktoratet ba om fengselsstraff på opptil 75 dager.^{1iv}

Denne saken illustrerer hvordan sivil ulydighet og ikke-voldelige ytringsformer i propalestinsk sammenheng kan møtes med en juridisk reaksjon av ekstrem alvorlighetsgrad – noe som reiser spørsmål om ytringsfrihetens praksis og rettsstatens balanse.

Et annet eksempel på juridiske sanksjoner rettet mot propalestinsk aktivisme, sammenlignet med straffefrihet for israelske soldater som begår krigsforbrytelser. Faksimile fra Aj+ sin instagram-konto 12.09.2024.¹ⁱⁱ

● Politisk og ideologisk delegitimering

Politiske aktører og mediene bidrar i økende grad til en diskurs der propalestinsk aktivisme fremstår som mistenkelig, grenseløs eller radikal – og der aktivister beskyldes for å være ekstremister, antisemitter eller «nyttige idioter».

Innlegg på Det Mosaiske Trossamfunds Facebook-side, 29.03.2024

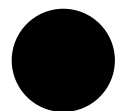
- I Dagbladet-kronikken «Jeg, en russisk agent?»^{1v} skriver skuespiller og småbarnsfar Eldar Skar om hvordan forsker og omstridt medlem av Oljefondets etikkråd, Cecilie Hellestveit, anklaget ham og andre aktivister for å være russiske infiltratører etter et møte i regi av Fellesutvalget for Palestina, der hun fikk kritikk for sine svar som folkerettsekspert og forlot møtet før det var ferdig. I ettertid uttalte hun i Dagbladet om forfølgelser fra Russlands e-tjeneste og at kritikken hun har mottatt det siste året er orkestret fra Kreml.^{1vi}
- I avisen Dagen (oktober 2024) omtaler en kommentator Palestinakomiteen som «kliss gale Hamas-tilhengere», og underkjenner aktivismens legitimitet ved å likestille engasjement for palestinske sivile med støtte til en væpnet gruppe. Slike retoriske grep er med på å delegitimere både politisk protest og humanitær solidaritet.^{1vii}
- Et annet konkret eksempel på hvordan offentligheten deltar i denne delegitimeringen, er Anki Gerhardsens tidligere nevnte kronikk i Aftenposten (17. juni 2024), «Det vi ikke snakker om når vi snakker om Gaza».^{1viii} Her fremstilles propalestinsk engasjement som sosialt «press», og aktivisters krav om stillingtagen reduseres til intoleranse. Det som for mange oppleves som en moralsk nødvendighet i møte med folkerettsbrudd, fremstår her som fanatisme.
- Kronikken kan dermed leses som en indirekte støtte til idéen om at man kan være «nøytral» – selv i møte med grov undertrykking og masseødeleggelse – og den uttrykker tydelig frustrasjon over at aktivister gjør dette vanskelig. At en slik tekst gis bred plass i Aftenposten, speiler hvordan medier kan bidra til å delegitimere solidaritet snarere enn å fremme kritisk refleksjon.

Et annet tydelig eksempel på hvordan antipalestinsk rasisme gir seg utslag i trakassering og delegitimering av propalestinske aktivister, er saken der Det mosaiske trossamfund (DMT) publiserte skjermdumper av ytringer fra Sofia Rana, rådgiver på høyre ekstremisme ved Antirasistisk Senter og bystyrepolitiker (Rødt) i Oslo på sin Facebook-side.

Innleggene ble tatt ut av kontekst og fremstilt som eksempler på «antisemittisme på venstresiden». Kort tid etter flommet kommentarfeltet over av islamofobe og kvinnefiendtlige kommentarer. Det ble gjort et nummer ut av hennes pakistanske bakgrunn og en kommentar fremhevet at antisemittisme var en «naturlig del av hennes oppdragelse».

Rana, som allerede lever med voldsalarm etter å ha blitt utpekt som mål av høyre-ekstreme og nynazister, ble dermed ytterligere utsatt. Selv om DMT senere slettet innlegget etter massiv motbør i det samme kommentarfeltet, har hun verken mottatt noen beklagelse eller oppfølging i ettertid. Hendelsen viser hvordan Palestinasolidaritet og kritikk av Israel kan misbrukes for å delegitimere propalestinske stemmer med minoritetsbakgrunn og utsette dem for alvorlig hets og trusler.

Sosial eksklusjon, begrenset ytringsfrihet og rasisme mot enkelpersoner

Denne delen av analysen overlapper naturlig med kapitlet over, ettersom mange av aktivistene som har opplevd delegitimering, latterliggjøring, trusler og hærverk, selv har palestinsk bakgrunn eller tilhørighet.

Etter 7. oktober 2023 har det, med rette, vært stort fokus på farene ved antisemittisme og at Israels handlinger ikke må føre til at jøder gjøres kollektivt ansvarlige. Samtidig har det vært påfallende lite oppmerksomhet om farene ved islamofobi og antipalestinsk rasisme, som situasjonen i samme periode har utløst. I USA og flere europeiske land ble palestinere og muslimer raskt utsatt for grove voldshendelser.^{1ix}

I Norge var HL-senteret tidlig ute med å advare mot økende antisemittisme, basert på sine holdningsundersøkelser.^{1x} De fant en økning i andelen som uttrykker motvilje mot jøder, fra 4,7 % til 8,6 %. Andelen med «utpregede fordommer» var 11,5 %, og 12 % mente selv de hadde skyld i sine fordommer. Samtidig skrev HL-senteret: «En høyere andel av dem som støtter sterkt Israel-kritiske syn, har høy score på antisemittisme, men de fleste som støtter palestinerne, har ikke antisemittiske holdninger slik de er definert i undersøkelsen.»

Men mens dette ble bredt omtalt, ble tallene om muslimfiendtlighet fra den samme holdningsundersøkelsen i liten grad fremhevet. Den viste at hele 32 % av befolkningen har «markerte» fordommer mot muslimer, og 44 % mener muslimer selv har skylden for de negative fordommene – en andel som har økt siden forrige undersøkelse. Oppfatningen av at muslimer er voldelige, har også økt, i tydelig sammenheng med Hamas' angrep. Politiet rapporterte samtidig en dobling av anmeldelser av anti-semittisme, men uten å rapportere på samme systematiske måte om muslimfiendtlig hatkriminalitet.^{1xi} Samtidig rapporteres det om en markert økning i diskriminering av muslimer på europeisk nivå.

Denne ubalansen i oppmerksomhet bidrar ikke bare til å usynliggjøre diskrimineringen mange palestinere og muslimer i Norge møter, men også til å tilsløre farene ved anti-palestinske holdninger og tilhørende muslimfiendtlighet. Mens forskere på HL-senteret forklarer det med at krigen i Gaza i Norge forstås som «territoriell» heller enn «identitetsbasert», viser europeiske undersøkelser at diskriminering av muslimer og palestinere har økt markant. Flere EU-land har rapportert en økning i antimuslimske og antisemittiske handlinger siden 7. oktober 2023, da Hamas angrep Israel, som deretter utløste krig i Gaza, ifølge EUs byrå for grunnleggende rettigheter (FRA).^{1xii}

I norsk offentlighet har dette fått konkrete utslag:

- Ansatte i en Synsam-butikk i Oslo ble omtalt som «Hamas-animals» i en stor Facebook-gruppe. Norskpalestinere som Line Khateeb (Leder i Palestina-komiteen) forteller at mange er redde for å vise sin identitet.^{1xiii}
- En eldre palestinsk kvinne i Langesund fikk oppgangen sin dekket med slagord mot Hamas, og tør ikke lenger møte naboene.^{1xiv}
- Antirasistisk Senter mottar henvendelser fra elever med palestinsk eller muslimsk bakgrunn som får beskjed på skolene om at de ikke kan vise støtte til Gaza eller arrangere solidaritetsaksjoner, som kakesalg til inntekt for nødhjelp.
- Norskpalestinske forskere som har kritisert HL-senterets arbeid, er blitt kalt inn «på teppet» og blitt møtt med jurister i stedet for faglig dialog.^{1xv}
- PST brukte bilde av en NTNU-professor til å illustrere politisk motivert vold og ekstremisme – et eksempel på hvordan propalestinske forskere kan mistenkeliggjøres.^{1xvi}
- Flere forskere har kritisert HL-senterets undervisningsopplegg (Dembra) for å være skjevt og risikere å bidra til ytterligere marginalisering av palestinske stemmer.^{1xvii}

Det ble tidlig klart at fokuset på antisemittisme skapte bekymringer for å bli oppfattet som antisemitt og at det kunne få betydning for den enkeltes ytringsfrihet og debattklima på arbeidsplasser, noe blant annet tillitsvalgte i Fagforbundet uttrykte bekymring for allerede i begynnelsen av 2024.^{1xviii}

Poenget er ikke å undergrave farene ved antisemittisme, men å peke på farene ved å ikke samtidig ta innover seg den økte muslimfiendtligheten og rasismen norsk-palestinere møter. Ved å tilsløre disse farene undergraves opplevelsene mange innbyggere i Norge lever med, noe som igjen bidrar til å svekke mulige tiltak som burde vært iverksatt. I verste fall styrkes muslimfiendtlige holdninger i Norge, noe som på sikt vil ramme enkeltindivider urimelig hardt.

Vi ser for eksempel at islamofobe fortellinger blir brukt politisk: KrFU-leder Hadle Bjøuland koblet antisemittisme direkte til «muslimsk innvandring», mens FrP har foreslått å kartlegge jødehat i moskeer. Slike utspill bygger på stereotyper som kollektivt stempler muslimer og palestinere som en trussel.^{1xix} I oktober 2024 møtte en 54 år gammel mann i Oslo tingrett etter å ha kommet med grove hatytringer mot muslimer, under en kommentar om Palestina på Sofia Ranas Facebook-side. Politiet uttaler på generelt grunnlag at «de har sett en økning av kommentarer med sterke karakteristikk av motparten på begge sider etter at krigen mellom Hamas og Israel brøt ut for ett år siden».^{1xx}

Denne asymmetrien bidrar en offentlighet der jøder får en nødvendig og legitim beskyttelse, mens palestinere og muslimer i Norge ikke anerkjennes som like utsatt for hat og diskriminering. Resultatet er at mange holder en lav profil, tier om egne erfaringer eller unnlater å vise solidaritet offentlig, av frykt for hets, sanksjoner eller feilaktige anklager om antisemittisme.

Norskpalestinske stemmer

I dette kapitlet viser vi hvordan antipalestinsk rasisme oppleves på nært hold i Norge. Vi møter tre stemmer, som peker på ulike sider av erfaringen: mistenkeliggjøring av politisk engasjement, stereotyper knyttet til religion og kultur, og en grunnleggende følelse av å bli frakjent tilhørighet. Erfaringene viser også hvordan hverdagsrasisme veves sammen med strukturelle forhold, som mediedekning, skole og offentlig debatt.

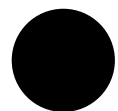
Til tross for variasjon i bakgrunn og livssituasjon forteller alle tre at det å være norsk og palestiner samtidig ofte oppleves som en spenning – der norskhet settes i tvil når man viser støtte til Palestina. Samtidig peker de på at fellesskap, solidaritet og sterke kulturelle røtter gjør dem i stand til å stå imot presset.

Kapitlet viser dermed at antipalestinsk rasisme ikke er et abstrakt fenomen, men en konkret erfaring som former livene til norsk-palestinere i dag.

Del 3

Foto: Zara Hussain

3.1

Intervju med Rania Iraki

Rania er født oppvokst på Lørenskog i Akershus. I 2012 flyttet hun til London og studerte film og TV-produksjon. Etter utdanningen jobbet hun på en kino, der hun raskt fikk lederroller, før hun ble daglig leder i de to siste årene hun jobbet der.

I 2020 flyttet hun tilbake Norge der hun fikk plass på flere-stipendiater i NRK i 2021.

Hun jobbet deretter i NRKs utviklingsavdelingen med et mangfoldprosjekt og var prosjektleder for Festen etter fasten i 2022 og 2023.

Rania jobber nå i Palestinakomiteen i Norge som innholdsprodusent, der hun blant annet er medprogramleder i Palestinapodden. Hun jobber også frilans som moderator og regissør, og har prosjektledet en rekke palestinske arrangementer de to siste årene. Rania har brukt sin kompetanse for å fremme palestinsk kultur og stemmer gjennom å løfte de frem i ulike norske arenaer.

Hva tenker du om begrepet «antipalestinsk rasisme», og hvilke erfaringer eller tanker har du knyttet til det?

Begrepet «antipalestinsk rasisme» er etter min mening ikke brukt så mye som det burde – jeg har selv hørt det svært sjelden. Palestinere har i lang tid forsøkt å gjøre samfunnet oppmerksom på at det de utsettes for, er grov rasisme og dehumanisering, men dette blir stadig undertrykt og skjøvet bort. At palestinere må trygle verdenssamfunnet om å bli sett som mennesker, er i seg selv et uttrykk for antipalestinsk rasisme. Hvis jeg skal definere hva jeg legger i begrepet, er det nettopp dette: Palestinere blir ikke behandlet som alle andre. De omtales og behandles ikke på samme måte som andre – verken i media, av politikere eller i møte med samfunnet generelt.

“Palestinere blir ikke behandlet som alle andre.”

Når det gjelder meg selv, har jeg tidligere kviet meg for å fortelle folk hvor jeg er fra, avhengig av hvem jeg snakker med. Det handler ikke om skam – jeg har alltid vært en stolt palestinere – men fordi folk ser på deg som et politisk objekt, som en del av en «konflikt». Reaksjonene jeg får, er enten gode eller dårlige. Det har aldri skjedd at jeg forteller at jeg er palestinere uten at det kommer en kommentar om hva som skjer i Palestina. Å bli sett på som et politisk objekt er i seg selv et problem, fordi det reduserer deg til en del av en «konflikt», og ikke et helt menneske.

Hvordan blir ditt engasjement for Palestina møtt av andre, og hvilke reaksjoner har du fått?

I dag vil jeg si at jeg er en heldig og privilegert palestinere, som har fått mye positivt ut av engasjementet mitt for Palestina – på både godt og (veldig) vondt. Jeg har fått delta i ulike sammenhenger jeg aldri trodde jeg skulle være en del av, som å diskutere Oljefondet i Debatten eller holde 1. mai-appell på Youngstorget. Jeg har brukt stemmen min høyt og tydelig hver dag siden 7. oktober, og har fått mye støtte og mange positive reaksjoner.

Jeg co-hoster en podkast om Palestina, og har fått møte utrolig spennende og dyktige mennesker som jeg har lært enormt mye av. Jeg har vært prosjektleder for store arrangementer de to siste årene, og en stor anerkjennelse var å bli kåret av Dagens Næringsliv som årets ledestjerne for mitt arbeid og engasjement. Jeg har ikke bedt om noe av dette – det er mennesker rundt meg som har ledet veien.

Til tross for at man ofte føler at man kjemper i motbakke, at vi blir ignorert av mediene, og til tross for den skyldfølelsen jeg bærer som palestinere i diasporaen, har jeg blitt løftet opp og frem av mennesker som mener at palestinske stemmer er viktige. Det har betydd mye for meg. For meg handler det alltid om kjernen – å få en slutt på Norges delaktighet i folkemordet på palestinere.

Hvordan opplever du at palestinere blir fremstilt i det norske samfunnet – gjennom institusjoner, politikk eller i mediene – og hvordan påvirker det norsk-palestinske liv?

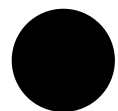
Kontrasten mellom hvordan jeg som individ blir tatt imot, og hvordan det palestinske folket blir sett på i verden, er enorm. Slik det er nå, er palestinere en brikke i et stort spill som bygger på kapitalisme og geopolitisk makt. Palestinere i Palestina blir ofret, og vi i diasporaen blir oversett og ignorert. Politikerne ser ikke på oss som mennesker. I Norge veier det å følge andre land tyngre enn moral og menneskeliv. Når vi kunne ha ledet an i diskusjonen om sanksjoner, eller gått i front for å kreve at Israel skulle utestenges fra Eurovision, har vi sviktet.

I mediene omtales palestinere ofte som tall, massegraver eller terrorister. I deres øyne er vi en homogen gruppe – ikke et mangfold. I mediene er det kun kvinner og barn som fremheves, som om det ikke finnes noen sivile palestinske menn. Og det er først når palestinabevegelsen gjør noe «feil», at den får oppmerksomhet.

Det har fått meg til å forstå hvordan mine foreldre har blitt sett på hele sitt liv. Det er svært sårende. Det påvirker meg ved at jeg rett og slett blir sliten. Sliten av dehumaniseringen, sliten av hverdagsrasismen, sliten av hele tiden å måtte forklare hvorfor jeg føler som jeg gjør. Jeg er sliten av å se mitt folk bli slaktet, og jeg blir sliten av å se hvordan alle andre enn palestinere blir invitert inn i debatten – og når vi først blir det, møtes vi med kritikk og aggressive spørsmål, i stedet for åpenhet og forståelse.

Men jeg har verken råd eller lov til å være sliten, og jeg vil heller ikke være det. Det gir meg en styrke, fordi det gjør at jeg aldri i livet kommer til å gi meg. En dag, når verden skjønner at den har stått på feil side av historien, vil vi huske det. Vi vil huske hvordan de forsøkte å legitimere og bortforklare drapene på palestinske barn, kvinner og menn.

Intervju med Mustafa Jayyousi

Mustafa Jayyousi er født i Palestina i 1979. Han utdannet seg til psykolog og arbeidet i flere år innen psykisk helsefeltet i Palestina, før han i 2006 flyttet til Norge. I dag jobber han som psykoterapeut med bred erfaring fra arbeid med mennesker i krevende livssituasjoner.

Ved siden av sitt kliniske arbeid er Jayyousi rådgiver og koordinator for et mentalhelseprosjekt i Gaza, hvor han bidrar til å utvikle og styrke tilbudet for mennesker som lever under krig og okkupasjon. Han har de siste årene også markert seg som en stemme i faglige og samfunnsmessige diskusjoner, og har holdt foredrag samt publisert artikler om psykisk helse og dekolonisering i Norge, Danmark, Storbritannia og Slovenia.

Hva tenker du om begrepet «antipalestinsk rasisme», og hvilke erfaringer eller tanker har du knyttet til det?

For meg er dette delt i to: Den ene siden er ytre høyre og sionistene – de som nekter for at den palestinske identiteten eller Palestina finnes.

Den andre siden er den ubevisste rasismen, fra dem som anerkjenner vår eksistens og støtter den palestinske saken – men med en kolonialistisk forståelse. Med det mener jeg at vi har opplevd, og fortsatt opplever, at politikere på venstresiden minimaliserer den palestinske retten til et fritt Palestina til kun å gjelde sivile rettigheter – eller prøver å foreslå løsninger som garanterer den fortsatte eksistensen av den sionistiske kolonien i Palestina.

Også i solidaritetsbevegelsen opplever vi å bli oversett – altså at andre snakker på våre vegne om vår sak. Det fremstår som at det er bedre at hvite mennesker fra Vesten forteller hva som er best for palestinere, i stedet for at vi blir spurt eller tatt med i diskusjonen. Hvilke politiske partier har for eksempel spurt palestinere om innspill til partiprogrammene sine når det handler om den palestinske saken?

En personlig erfaring er mitt forsøk på å starte et prosjekt for å jobbe med psykisk helse for palestinere. Kommunepolitikere, skoler, helsevesen og barnevern har ikke hatt noen beredskap for å hjelpe palestinere her i Norge. Mine forsøk på å vekke politikere og andre for å igangsette noe, har ikke lyktes. Jeg har vært i kontakt med Helse- og omsorgskomiteen på Stortinget og har kontaktet Mental Helse for å få satt i gang et prosjekt, men har fått avslag to ganger. Jeg har selv utdanning som psykolog fra Palestina og jobber som psykoterapeut, men ingen har vært villige til å ansette eller engasjere meg for å kunne bidra. Jeg har i stedet jobbet frivillig der det har vært palestinere som har hatt behov for min kompetanse.

Hvordan blir ditt engasjement for Palestina møtt av andre, og hvilke reaksjoner har du fått?

Det er ikke bare negativt. Mange i solidaritetsbevegelsen, nordmenn og andre med minoritetsbakgrunn har vært involvert og tatt imot oss. Mange av dem har på grunn av dette opplevd mye hets. Det handler ikke bare om oss palestinere, men også om andre som er opptatt av den palestinske saken – folk har mistet jobben og blitt utsatt for hets og diskriminering på grunn av sitt Palestina-engasjement.

Direkte rasisme opplever vi mest når vi har markeringer eller arrangementer – noen kommenterer, roper om islamisering og at vi må dra tilbake dit vi kom fra, eller de tar med seg det sionistiske flagget, for eksempel.

Hvordan opplever du at palestinere blir fremstilt i det norske samfunnet – gjennom institusjoner, politikk eller i mediene – og hvordan påvirker det norsk-palestinske liv?

Jeg har sluttet å kalle meg norsk-palestiner, jeg sier nå konsekvent at jeg er en palestiner som bor i Norge.

“Rasisme og det å bli trakassert som palestiner er ikke noe nytt.”

Sånn har det alltid vært. Det nye etter 7. oktober er at både palestinere og aktivister mer eller mindre har blitt truet til å først fordømme Hamas før de får uttale seg om hva palestinere blir utsatt for.

Når det gjelder mediene og språket de bruker, er det konsekvent rasistisk – som at de skriver om palestinere som har mistet livet eller blitt drept, men unnlater å skrive hvem som har drept dem. At de brukte så mye energi det første året på å si «de Hamas-kontrollerte helsemyndighetene i Gaza», som om de ikke var til å stole på.

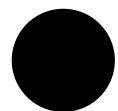
Det er mye som kan sies om politikere i Norge. Noen er tydelige og klare på at de er imot de palestinske rettighetene, og noen støtter dem veldig forsiktig. Jeg må starte med regjeringen – hvor flinke de er til å leke med språket og unngå å kalle det som skjer i Gaza for et folkemord. Hvordan de lyver om Oljefondet og hvem som er ansvarlige – om det er Etikkrådet, Norges Bank eller finansministeren.

1.mai-talen til statsminister Jonas Gahr Støre er full av trakassering og rasisme mot de palestinske lidelsene. Når han snakker om verdier som nordmenn deler med ukrainere og hvilken støtte Norge har gitt til Ukraina, mens han ignorerte å nevne noe om Palestina.

Ikke minst, utenriksminister Espen Barth Eide, som etter angrepene i Kashmir med én gang kom ut i media og snakket om hvor viktig det er at vi tar vare på pakistanere og indere i Norge. Det var viktig og riktig, men de har aldri sagt noe om at vi må ta vare på palestinerne i Norge.

Institusjoner – vi har ikke sett noen tiltak fra noen institusjoner. Er det for eksempel noen som har snakket med dem som kom fra Gaza? Er det noen som har snakket med oss andre palestinere som bor i Norge? Våre barn, barnebarn, de eldre? Hvor er helsemyndighetene? Skolene? Barnevernet? Ingen beredskap er satt i gang for palestinere i Norge.

Intervju med Gada Azam

Gada ble født i Danmark i 1981 og er oppvokst i Sverige. Hun flyttet til Norge da hun var seksten år. Året før Gada flyttet til Norge, bodde hun og familien i Palestina. Hun gikk niende klasse på en ungdomsskole i Gaza by. Store deler av familien bor på Gazastripen i Palestina.

Gada har en mastergrad i statsvitenskap og har jobbet med likestilling, mangfold og mot diskriminering i ti år. Hun har vært aktiv i Palestinabevegelsen i over 20 år. Hun har blant annet vært leder av Palestinakomiteen i Oslo. De siste årene har Gada vært opptatt av å fremme palestinsk kultur for å bekjempe dehumanisering av palestinere. Under koronapandemien laget hun webinarer om palestinsk mat, og nå holder hun foredrag om palestinsk identitet og historie, og workshop om palestinsk broderi (tatreez) sammen med andre.

Hva tenker du om begrepet «antipalestinsk rasisme», og hvilke erfaringer eller tanker har du knyttet til det?

For meg handler antipalestinsk rasisme om dehumanisering av palestinere, krav om at palestinere skal akseptere undertrykkelse (inkludert «victim blaming»), fornektelse av palestinsk identitet og historie (for eksempel Al Nakba), og usynliggjøring og ødeleggelse av palestinsk kultur. Denne typen rasisme tar fra oss menneskeverdet og undertrykker vår nasjonale identitet. Det er mange som hevder at palestinere ikke finnes, for å fortsette å legitimere stjeling av palestinsk land og tvangsfordrivelse av palestinere. Personer som mener at palestinere ikke eksisterer som nasjon, omtaler palestinere som «arabere». I deres øyne kan palestinere bosette seg i hvilket som helst arabisk land fordi vi er «arabere». Man kan jo lure på hvordan nordmenn ville reagert om noen mente at nordmenn bare kunne flytte til Sverige eller Danmark fordi vi er «skandinavere». Et tankegods som ikke anerkjenner din eksistens, legger til grunn at du ikke har noen verdi. Dette bidrar til å legitimere folkemord, undertrykkelse og okkupasjon.

Jeg har møtt mennesker som hevder at palestinere er terrorister, og at vi krever for mye. De fleste har fått med seg at israelske politikere omtaler palestinere som terrorister, usiviliserte, og i noen tilfeller som dyr. Denne dehumaniseringen ser jeg også i kommentarfelt i sosiale medier. Jeg har lest flere kommentarer som forsvarer drap på palestinere. Hvordan kan noen mene at familien min fortjener å bli drept?

Usynliggjøring av vår kultur og historie er også noe jeg opplever. Da jeg var i New York for noen år siden, oppdaget jeg i en butikk at palestinsk keramikk og glass ble presentert som israelsk. Da jeg spurte personen bak kassen om hvorfor det sto israelsk og ikke palestinsk, fortalte personen at de ble tvunget til å promotere varene på denne måten. Denne formen for usynliggjøring ser vi også når palestinske og arabiske retter som hummus og falafel promoterer som israelske.

Det er viktig å skille antipalestinsk rasisme fra muslimfiendtlige holdninger, fordi det ene handler om undertrykkelse av vår nasjonale identitet, og det andre handler om negative holdninger til muslimer. Palestinere er både muslimer og kristne, og vi er en nasjon. Mange palestinere opplever begge disse formene for rasisme, og de kan overlappe. Vi ser et narrativ som stadig fremstiller palestinere som «terrorister» og «muslimske fundamentalister». Slik jeg ser det, har hat mot muslimer blitt et verktøy for å dehumanisere palestinere.

Hvordan opplever du at palestinere blir fremstilt i det norske samfunnet – gjennom institusjoner, politikk eller i mediene – og hvordan påvirker det norsk-palestinske liv?

“Jeg opplever at media dehumaniserer palestinere.”

Palestinere presenteres ofte som tall uten bilde og navn. Palestinske gisler omtales som fanger, og massedrap omtales som militære operasjoner. Rasismen blir tydelig når media presenterer palestinere og israelere ulikt. Palestinere blir spurt om de tar avstand fra drap når de intervjues av journalister. Spørsmålet om å fordømme eller ta avstand fra drap stilles sjeldent til israelere eller israelvenner. Hvorfor må palestinere stilles til veggs på denne måten? Jeg har mange ganger hørt at vi må være nøytrale

når vi snakker om Palestina. Hvordan er det mulig å være nøytral når det handler om okkupasjon og etnisk rensning?

Tanken om å forholde seg nøytral gjenspeiles i stor grad når ulike aktører inviterer til debatter. Slike debatter vil være til fordel for okkupanten Israel, fordi de blir tatt inn i varmen og får mulighet til å forsvare undertrykkelsen. Palestinere, på den andre siden, skal argumentere for hvorfor de skal få lov til å leve et liv i frihet. Undertrykkende språk og narrativer har jeg forholdt meg til helt siden barndommen. Det gjennomsyrrer den offentlige debatten, myndighetenes språk, og hva barna våre lærer på skolen. Okkupasjonen av Palestina beskrives som en konflikt, og en okkupant og et okkupert folk fremstilles som likeverdige parter. Det trigger sinne og smerte i meg, fordi det tilslører sannheten. Det oppleves som et maktovergrep og en belæring om hva jeg skal tenke om min families lidelser.

Hvordan blir ditt engasjement for Palestina møtt av andre, og hvilke reaksjoner har du fått?

Jeg har vært engasjert i Palestinasaken i over tjue år, og jevnt over vil jeg si at jeg får positive reaksjoner for mitt engasjement. Jeg får høre at jeg inspirerer mange, og at de lærer mye av innleggene jeg skriver. Mange beundrer pågangsmotet mitt, og at jeg klarer å engasjere meg samtidig som familien min lider. Mange familiemedlemmer er dessverre drept, og resten lever i konstant frykt for å bli drept av bomber eller sult.

Når det er sagt, har jeg også fått negative reaksjoner. Jeg har blitt kalt både dum og et avskum. Jeg får latteremojier på innlegg jeg deler om min families lidelser, og i perioder mottar jeg trakasserende meldinger og e-poster.

Sluttnoter

i Majid, Dania (2022) Anti-Palestinian Racism: Naming, Framing and Manifestations. Arab Canadian Lawyers association, URL: <https://static1.squarespace.com/static/61db30d12e169a5c45950345/t/627dcf83fa17ad41ff217964/1652412292220/Anti-Palestinian+Racism+-+Naming%2C+Framing+and+Manifestations.pdf>

ii Said, Edward (1978) Orientalism, Random House New York

iii Khalidi, Rashid (2006) The Iron Cage: The Story of the Palestinian Struggle for Statehood, Oneworld Publications og (2020) The Hundred Years' War on Palestine, Profile Books Ltd

iv Massad, Joseph (2006) The Persistence of the Palestinian Question, Routledge

v Sohns, Olivia L. (2017) Israel-US Relations, URL: <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780199329175.013.385>

vi Kamel, Lorenzo (2015) "The Colonial Legacy of the Middle East Conflict", Middle East Institute

vii Bangstad, Sindre (2014) Anders Behring Breivik and the Rise of Islamophobia, Bloomsbury UK

viii Bayoumi, Moustafa (2024) Decades of spying and repression: the anti-Palestinian origins of American islamophobia. The Guardian, URL: <https://www.theguardian.com/news/article/2024/may/23/islamophobia-us-palestine-history>

ix Anidjar, Gil (2003) The Jew, the Arab: A History of the Enemy, Stanford University Press

x Mahmood, Saba (2016) Religious Difference in a Secular Age, Princeton University Press

xi Amos Goldberg sitert i Aftenposten: Christiansen, Hanne (2025) HL-sjefen svarer på kritikk: – Basert på ledende forskere, så er det sannsynlig at det foregår et folkemord på Gazastripen, Aftenposten URL: <https://www.aftenposten.no/verden/i/pPaMKj/hl-sjefen-svarer-paa-kritikk-basert-paa-ledende-forskere-saa-er-det-sannsynlig-at-det-foregaar-et-folkemord-paa-gazastripen>

xii Farhan Shah et.al.(2025) Hvordan har HL-senteret tenkt å gjenreise seg etter Israels folkemord på palestinske liv? Forskersonen.no, URL: <https://www.forskersonen.no/debattinnlegg-hl-senteret-holocaust/hvordan-har-hl-senteret-tenkt-a-gjenreise-seg-etter-israels-folkemord-pa-palestinske-liv/2528305>

xiii Morten Ströksnes (2025) HL-senterets problem, Dag og Tid, URL: <https://www.dagogtid.no/samfunn/hl-senterets-problem/636933>

xiv Ilan Pappé (2006) "The Ethnic Cleansing of Palestine", Oneworld Publications

xv Edward Said (1979) "The Question of Palestine", Oneworld Publications

xvi De Jong, Belle (2025) Why journalists are speaking out against Western media bias in reporting on Israel-Palestine. Unbias the news, URL: <https://unbiasthenews.org/why-journalists-are-speaking-out-against-western-media-bias-in-reporting-on-israel-palestine/>, Ghani, Faras (2025) The sharp contrast: How Israeli and Western media cover the war on Gaza. Al Jazeera Media Institute, URL: <https://institute.aljazeera.net/en/ajr/article/3081>

xvii Steiro, Gard; Gudbrandsen, Frøy (2024) VG, URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/Vz1jxJ/slik-har-vg-dekket-krigen-i-midtoesten>

xviii Bae Nasset, Jørgen; Alfonso, Sabrina; NTB (2025) FN-granskere: Israel begår folkemord i Gaza. TV2, URL: <https://www.tv2.no/nyheter/israel-begar-folkemord-i-gaza/18103204/>

xix Unbias the news (2025) og Al Jazeera Media Institute (2025), Lien, Kjersti; Øy Rodal, Henriette (2023) Reagerer på dagsrevyen-bildene: - Er dette bevisst? URL: <https://www.nettavisen.no/nyheter/reagerer-pa-dagsrevyen-bildene-er-dette-bevisst/s/5-95-1412228>, Zahid, Wasim (2023) Innlegg på Facebook, URL: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=10161436722090616&set=a.10150315189910616>

xx Wold, Sidsel; Nerbøberg, Sunniva; Novikova, Ksenia; Skorpen Wikan, Vilde (2024) Fordrevet fra Nord-Israel: - Forferdelig at en krig gjør meg optimistisk. NRK, URL: https://www.nrk.no/norge/fordrevet-fra-nord-israel_-_forferdelig-at-en-krig-gjor-meg-optimis-tisk-1.17080773

xxi Skjermdump av Instagram-innlegg av @middleeastmatters, @ahmedeldin og @nouraerakat. 05.06.2024, URL: <https://www.instagram.com/p/C7z4x5bSwVv/>

xxii Valle, Marthe; Lossius, Hanne; Schultz, Madeleine (2023) Nå må dere våkne! Dagbladet, URL: <https://www.dagbladet.no/meninger/na-ma-dere-vakne/80401123>

xxiii TRT World (2024) URL: <https://www.instagram.com/reel/C6drGpfARaG/>

xxiv Reilly, Patrick (2024) Four teenage Israeli soldiers killed in Hezbollah drone striket hat injured dozens at IDF camp. The New York Post, URL: <https://nypost.com/2024/10/14/us-news/four-teenage-israeli-soldiers-killed-in-hezbollah-drone-strike/>

xxv NTB (2024) VG, URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/8q74ox/tre-spedbarn-har-frosset-i-hjel-paa-gazastripen-opplyser-sykehus>

xxvi Røde Kors (2025) «Krigens regler». Røde Kors. URL: <https://www.rodekors.no/vart-arbeid/regler-i-krig/>, Fellesutvalget for Palestina (2022) Palestinere i israelske fengsler. Fellesutvalget for Palestina, URL: <https://palestina.no/palestinske-fanger/>

xxvii Garmann Lønrusten, Kajsa; Akerbæk, Eva; Lindin, Ina-Kristin (2023) Nyheten om 40 døde babyer og barn er ikke bekreftet. Faktisk, <https://www.faktisk.no/artikkel/nyheten-om-40-dode-babyer-og-barn-er-ikke-bekreftet/100787>, Johansen, Per Anders; Christiansen, Hanne (2023) Var festmassakren også et åsted for massevoldtekter? Aftenposten, URL: <https://e-avis.aftenposten.no/p/aftenpos-ten/2023-12-08/r/12/23/611/736368-41504841-134b428>, Hanbaly, Laik (2024) Israelsk rapport om 7. oktober: Mener Hamas utførte systematiske voldtekter. URL: https://www.nrk.no/urix/israelsk-rapport-om-7.-oktober_-mener-hamas-utforte-systematiske-voldtek-ter-1.16773160, Østrem, Olav (2024) FN-eksperter mener noen påstander om voldtekt er troverdige, men avviser andre. Faktisk, URL: <https://www.faktisk.no/artikkel/fn-eksperter-mener-noen-pastander-om-voldtekt-er-troverdige-men-aviser-andre/100425>

xxviii Conlan, Tara (2025) More than 400 media figures urge BBC board to remove Robbie Gibb over Gaza. The Guardian, URL: <https://www.theguardian.com/media/2025/jul/02/more-than-400-media-figures-urge-bbc-board-to-remove-robbie-gibb-over-gaza>, McLaughlin, Erin (2025) JOE, URL: <https://www.joe.ie/news/over-100-bbc-staff-members-accuse-corporation-of-anti-palestinian-racism-847960>

xxix Brøske Söderström, Marie (2025) Send norske journalister til Vestbredden. Medier 24, URL: <https://www.m24.no/debatt-gaza-israel/notis-send-norske-journalister-til-vestbredden-1/795970>

xxx Bangstad, Sindre (2025) IHRA og antisemittismen. Klassekampen, URL: <https://klassekampen.no/utgave/2025-02-12/de-batt-ihra-og-antisemittismen>

xxxi NRK (2025) Yama utfordrer Ervin Kohn om jødehat, URL: <https://tv.nrk.no/serie/yama-utfordrer/sesong/2025/episode/NNFA54000425>

xxxii En titt på Kohns innlegg i sosiale medier i tiden etter 7. oktober 2023 bekrefter langt på vei dette inntrykket. I tillegg til hans bidrag til det høyreekstreme nettstedet Documents podcastserie, der han opptrer i samtale med nettstedets «journalist» Rebecca Mistereggén

xxxiii Simonsen, Endre (2024) Demonstranter kritiserer Aftenposten: - Absurd. URL: <https://www.m24.no/a-magasinet-aftenposten-gaza/demonstranter-kritiserer-aftenposten-absurd/695835>, Sælensminde Bolstad, Hanna; Hansen Skåren, Lise (2025) Aftenposten har glemt sin egen erkjennelse. Idealtid, URL: <https://www.idealtid.org/aftenposten-har-glemt-sin-egen-erkjennelse/>

xxxiv Aftenposten (2025) Nei Hagtvet, fullt brudd med Israel er ikke veien å gå. Aftenposten, URL: <https://www.aftenposten.no/meninger/leder/i/W0ppra/nei-hagtvet-fullt-brudd-med-israel-er-ikke-veien-aa-gaa>

xxxv Gerhardsen, Anki (2024) Det vi ikke snakker om når vi snakker om Gaza. Aftenposten, URL: <https://www.aftenposten.no/meninger/kro-nikk/i/Rzr9Ox/det-vi-ikke-snakker-om-naar-vi-snakker-om-gaza>

xxxvi Jerijervi, Dag Robert (2025) Aftenposten får hard kritikk for Gaza-reklame: - Dehumaniserende. Kampanje, URL: <https://www.kampanje.com/premium/aftenposten-far-hard-kritikk-for-gaza-reklame-dehumaniserende/144113>

xxxvii Skartveit, Hanne (2025) Boikott? Virkelig? VG, URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/KM7eoG/galt-aa-boikotte-israel-i-eurovision>

xxxviii Berg Pedersen, Jørgen (2025) Facebook, URL: <https://www.facebook.com/JorgenBP>

xxxix Skartveit, Hanne (2025) Boikott? Virkelig? VG, URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/KM7eoG/galt-aa-boikotte-israel-i-eurovision>, (2025) Boikott er ikke veien å gå. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/KM75Jy/boikott-av-israel-ikke-veien-aa-gaa>, (2025) Advarer Vesten: Verden vil se helt annerledes ut. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/JbwnRX/advarer-vesten-verden-vil-se-helt-annerledes-ut>, (2025) Den skammelige herjingen. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/Vzky31/bilder-av-gislene-i-gasa-herjes-med>, (2024) Kan Israel rakne? URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/Rz5n9r/kan-israel-rakne>, (2024) Burde sett dette komme. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/0VpexB/barth-eide-burde-forutsett-dette>, (2024) Knappt noen kritiserer Hamas. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/yE4Xer/kan-ikke-bli-fred-med-hamas>, (2024) Palestinerne beste håp. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/OoQge3/det-finnes-haap-for-palestina>, (2024) Den farligste mannen i Gaza. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/B0Rqm9/sinwar-farligste-mannen-i-gaza>, (2024) Har Barth Eide glemt hva Hamas er? URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/GMzAw4/har-barth-eide-glemt-hamas>, (2024) Alle har sviktet palestinerne. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/xgGjz8/palestinerne-er-sviktet-av-alle>, (2024) Bittelitt nærmere en tostatsløsning. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/jloRXw/bittelitt-naermere-en-tostatsloesning>, (2024) Kan Israel gå under? URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/APe7Az/ingen-loesning-i-sikte-for-israel-og-hamas>, (2023) Ikke akkurat «Deilig er jorden». URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/76rgmW/vond-jul-i-betlehem-i-aar>, (2023) Barth Eides farlige flørt. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/8J46JE/barth-eides-doble-standarder>, (2023) Det umulige er siste mulighet. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/JQdrvm/tostatsloesning-er-siste-mulighet>, (2023) Netanyahu – den farligste israeleren. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/y6BwxE/netanyahu-har-mye-aa-bevise-i-krigen-mot-hamas>, (2023) Bestialitetens historier. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/jleMb9/hamas-sitt-bestialske-angrep>, (2023) Fredsvenner tviler nå. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/onO3Ag/fredsvenner-tviler-naa>, (2023) Frykt og raseri. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/bgPqR3/frykt-og-raseri-i-israel-og-paa-vest-bredden>, (2023) Mer lidelse. Mer hat. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/nQ25Vn/israel-vil-knuse-hamas-med-alle-midler>, (2023) Nå kan alt skje. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/Kn4x2E/midtoesten-kan-settes-i-brann>, (2023) Håpet fra Jaffa. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/APyMvA/haapet-i-jaffa>, (2023) Kynisme og ondskap. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/jl2n4b/hamas-bruker-mennesk-er-som-skjold>, (2023) Israels umulige valg. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/dwePbz/israel-har-bare-umulige-valg-i-gaza>, (2023) Dette blir brutalt. URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/dweOJO/dette-blir-brutalt>

x1 Falkenberg Mikkelsen, Sigurd (2025) Krigen truer på nytt i Gaza. NRK, URL: https://www.nrk.no/ytring/ytring_-krigen-truer-pa-nytt-i-gaza-1.17268327

x1i Linstad, Arnsten (2023) Mannen som angrep Palestina-aktivist Ahmed (49) ved Stortinget er dømt til ubetinget fengsel i over ett år. Vårt Oslo, URL: <https://www.vartoslo.no/ahmed-alaridi-bydel-sentrum-gaza/mannen-som-angrep-palestina-aktivist-ahmed-49-ved-stortinget-er-domt-til-ubetinget-fengsel-i-over-ett-ar/520351>

x1ii Bogen, Simon Elias m.fl. (2024) Ble slått i hodet med termos under gaza-demonstrasjon. NRK, URL: <https://www.nrk.no/rogaland/ble-slatt-i-hodet-med-termos-under-gaza-demonstrasjon-1.17007786>

x1iii Aga, Sara Nå m.fl. (2024) Kvinne slått under demonstrasjon utenfor Norges bank – politi åpner etterforskning. VG, URL: <https://www.vg.no/nyheter/i/3M1Bpv/kvinne-slaatt-under-demonstrasjon-utenfor-norges-bank-politiet-aapner-etterforskning>

x1iv Grimstad Hestenes, Sunniva (2024) Banka opp kvinne – politiet meiner det er hatkriminalitet. NRK, URL: https://www.nrk.no/nordland/banka-opp-kvinne-i-ballangen_-blir-etterforska-som-hatkriminalitet-1.17018781

x1v Thu Hansen, Ingeborg (2024) Mann ble påkjørt etter demonstrasjon – dette sier politiet. RA Stavanger, URL: <https://www.rastavanger.no/mann-ble-pakjort-etter-demonstrasjon-dette-sier-politiet/s/5-165-32386>

x1vi	Velle, Edvin August (2024) Alexandra (24) blir ledd av, spyttet på og skreket etter. Vårt Oslo, URL: https://www.vartoslo.no/alexandra-ziener-oslo-trakassering/alexandra-24-blir-ledd-av-spyttet-pa-og-skreket-etter/526303
x1vii	Haraldsen, Stian (2023) Drapstrusler etter Debatten-sending. NRK, URL: https://www.nrk.no/urix/drapstrusler-etter_debatten_send-ing-1.16593903
x1viii	NTB (2024) Palestina-telt i Oslo utsatt for hærverk. NRK, URL: https://www.nrk.no/stor-oslo/palestina-telt-i-oslo-utsatt-for-haerverk-1.16897155
x1ix	Halvorsen Bjørgan, Espen (2024) Mistenker politisk motivert hærverk etter innbrudd i Palestina-leir. Khrono.no, URL: https://www.khrono.no/mistenker-politisk-motivert-haerverk-etter-innbrudd-i-palestina-leir/980896
1	Busnes Forberg, Karoline (2025) Marte og barna sov da noen tente på flagget: - Dette er en voldstrussel. Avisa Oslo, URL: https://www.ao.no/marte-og-barna-sov-da-noen-tente-pa-flagget-dette-er-en-voldstrussel/s/5-128-956579
1i	Brekke, Ingrid (2024) Antisemittisme? Tysk 22-åring dømt for slagordet «from the river to the sea». Aftenposten, URL: https://www.aftenposten.no/verden/i/pPBwXR/antisemittisme-tysk-22-aaring-doemt-for-slagordet-from-the-river-to-the-sea
1ii	Al Jazeera + (Aj+) (2024) Publisert på Facebook 12.09.2024, URL: https://www.facebook.com/ajplusenglish/posts/on-sept-5-french-police-arrested-and-raided-the-home-of-a-nurse-who-volunteered-/919541780206800/
1iii	Fondenæs Øvrebø, Emma; Løkkevik, Ole; Buggeland, Sven Arne; NTB. (2024) Tiltalt etter fotfølging av Listhaug: - Glad slike hendelser tas på alvor. VG, URL: https://www.vg.no/nyheter/i/kwKALQ/tiltale-tatt-ut-mot-tre-demonstranter-som-fulgte-etter-sylvi-listhaug-i-mars-2023-melder-nrk
1iv	Riaz, Wasim (2025) Tre kvinner frifunnet for å ha fulgt etter Sylvi Listhaug. Aftenposten, URL: https://www.aftenposten.no/norge/i/XJL6AE/tre-kvinner-frifunnet-for-aa-ha-fulgt-etter-sylvi-listhaug , Polle Nøtnes, Vilde (2025) Aftenposten: Statsadvokaten anker saken der tre kvinner ble frikjent for å ha fotfulgt Listhaug. Dagbladet, URL: https://www.dagbladet.no/studio/nyhetsstudio/687?post=180197
1v	Skar, Eldar (2025) Dagbladet, URL: https://www.dagbladet.no/meninger/jeg-en-russisk-agent/83286865
1vi	Hustadnes, Haldor; Rasmussen, John; Langsem, Bjørn (2025) Settes helt ut. Dagbladet, URL: https://www.dagbladet.no/nyheter/settes-helt-ut/83140099
1vii	Dagen (2024) URL: https://www.dagen.no/nyheter/derfor-kaller-han-palestinakomiteen-for-klissgale-hamas-tilhengere/1286005
1viii	Gerhardsen, Anki (2024) Det vi ikke snakker om når vi snakker om Gaza. Aftenposten, URL: https://www.aftenposten.no/meninger/kronikk/i/Rzr9Ox/det-vi-ikke-snakker-om-naar-vi-snakker-om-gaza
1ix	Rosenlund-Hauglid, Signe (2023) Palestinsk-amerikansk gutt (6) drept i USA. VG, URL: https://www.vg.no/nyheter/i/9z1VBq/palestinsk-amerikansk-gutt-6-drept-i-usa
1x	Moe, Vibeke; Lenz, Claudia; Døving, Cora Alexa (2024) Antisemittismen øker i skyggen av krigen mellom Israel og Hamas. Aftenposten, URL: https://www.aftenposten.no/meninger/kronikk/i/B0J19G/hl-senteret-antisemittismen-oeker
1xi	HL-senteret (2025) Holdningsundersøkelsen 2024. HL-senteret. Senter for studier av Holocaust og Livssynsminoriteter, URL: https://www.hlsenteret.no/forskning/jodisk-historie-og-antisemittisme/holdningsundersokelsene/holdningsundersokelsen-2024/
1xii	NTP-AP (2024) EU-byrå: Markert økning i muslimsk diskriminering. Adresseavisa, URL: https://www.adressa.no/nyheter/utenriks/i/OozWBq/eu-byraa-markert-oenkning-i-muslimsk-diskriminering
1xiii	Velle, Vegard (2025) Omtaler ansatte fra brillebutikk i sentrum som «Hamas-animals» i stor Facebook-gruppe. Vårt Oslo, URL: https://www.vartoslo.no/antirasistisk-senter-bydel-sentrum-ervin-kohn/omtaler-ansatte-fra-brillebutikk-i-sentrum-som-hamas-animals-i-stor-facebook-gruppe/850450
1xiv	Pevik, Carina Sofie (2025) Opplever grov rasisme i eget nabolag: - Jeg er redd. Telemarksavisa TA, URL: https://www.ta.no/oplever-grov-rasisme-i-eget-nabolag-jeg-er-redd/s/5-50-2072582
1xv	Brandvold, Åse (2025) Kalt inn på teppet for kritisk rapport. Klassekampen, URL: https://klassekampen.no/artikkel/2025-02-17/kalt-inn-pa-teppet-for-kritisk-rapport
1xvi	Halvorsen Bjørgan, Espen (2024) PST brukte bilde av NTNU-professor for å illustrere politisk motivert vold og ekstremisme. Khrono, URL: https://www.khrono.no/pst-brukte-bilde-av-ntnu-professor-for-a-illustrere-politisk-motivert-vold-og-ekstremisme/925329
1xvii	Grimstad, Bjørn Asle (2025) Midtøsten-forskere advarer mot undervisningsopplegg fra HL-senteret. Utdanningsnytt, URL: https://www.utdanningsnytt.no/dembra-hl-senteret-israel/midtosten-forskere-advarer-mot-undervisningsopplegg-fra-hl-senteret/432513
1xviii	Lillo-Stenberg, Hennika (2024) Bekymret for debattklimaet på jobb: - Blir fort sett på som antisemitt. Fagbladet, URL: https://www.fagbladet.no/nyheter/bekymret-for-debattklimaet-pa-jobb-blir-fort-sett-pa-som-antisemitt/195750
1xix	Bédos Ulvin, Philippe (2024) KrFU-leder vil teste innvandrere for å motvirke jødehat. VG, URL: https://www.vg.no/nyheter/i/aIEaM4/hadle-bjuland-vil-ha-verdittest-for-nye-statsborgere-i-norge og NTB (2024) Frp vil kartlegge jødehat i moskeer. Dagsavisen, URL: https://www.dagsavisen.no/nyheter/frp-vil-kartlegge-jodehat-i-moskeer/6675228
1xx	Riaz, Wasim (2024) Nå skal politiet avdekke flere straffbare ytringer på internett. Aftenposten, URL: https://www.aftenposten.no/norge/i/OoWKeV/naa-skal-politiet-avdekke-flere-straffbare-ytringer-paa-internett

